

همایش علمی-پژوهشی مطالعات علمی علوم انسانی در جهان اسلام

نهاد برگزار کننده همایش: موسسه قانون یار

((با همکاری و حمایت معنوی دانشگاه فرهنگیان، آموزش و پرورش، بنیاد شهید و امور ایثارگران، سازمان ارشاد اسلامی، سازمان شهرداری (استان کرمانشاه) مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی (استان تهران) و ...))
سر دبیر علمی و مسئول برگزاری همایش: دکتر بهنام اسدی (نماینده مقالات در ۸ پایگاه ملی و بین المللی)
تاریخ برگزاری همایش: ۱۱ اسفند ۱۴۰۱ شماره مقاله: ۲/۷۹۹/۱۹ رده بندی کنگره: الف ۲۴/۸۸۰

گزارش تجربه های کارورزی در مدرسه

محیا یاراحمدی

چکیده

در هر جامعه‌ای برای زندگی، ادامه حیات و پیش برد اهداف برای رسیدن به آنچه آدمی می‌طلبد. مشاغل و حرفه های مختلفی وجود دارد که هر کدام پاسخگوی بخشی از نیازهای انسان و جامعه هستند. هر حرفه ای، دانش ها، توانایی ها و مهارت های مخصوص به خود را می‌طلبد. یکی از حرفه هایی که در طول تاریخ بشر نقش مهمی در زندگی و تعلیم و تربیت او داشته و جامعه ای بی نیاز از آن نبوده و چه بسا آن که وجودش ضروری؛ معلمی است، که در این سال ها دانشگاه فرهنگیان تربیت معلمان را بر عهده گرفته است تا به صورت حرفه ای کارآمد وارد این حرفه شوند. از بدو ورود به دانشگاه فرهنگیان حرفه ی خطیر معلمی نیز آغاز می‌شود. دانشجو معلمان علاوه بر یادگیری و مطالعه درس ها و واحدهای نظری، واحدهای عملی را نیز پشت سر می گذارند. که واحدهای عملی آن کارورزی می باشد یا همان تمرین دبیری. کارورزی از شروع ترم چهارم و تا پایان ترم هشتم می باشد. کارورزی تمرین برای کسب توانایی ها مهارت های لازم برای معلمی می باشد.

واژگان کلیدی: کارورزی، مدرسه، معلم، فرهنگیان،

بخش اول: کلیات

هر تجربه آموزشی که با شغل ترکیب شود کارورزی نامیده می‌شود، این دوره امکان فرصتی برای آشنایی دانشجو- معلمان با محیط مدرسه، موقعیت کلاس، رفتار کارکنان و دانش آموزان را فراهم می‌سازد که نه تنها باعث افزایش قابلیت‌های آنان برای اشتغال در حرفه‌ی معلمی می‌شود بلکه به کارورزان قدرت انتخاب بیشتری در انجام وظایف ارائه شده می‌دهد تا اینکه بتوانند بهتر به علاقه‌مندی‌ها و گرایش‌های خود در زمینه‌های تدریس و حرفه‌ی معلمی پی برده و نقاط قوت و ضعف کار خود را ارزیابی کنند. کارورزی و کارآموزی می‌تواند ابزار بسیار مهمی در راستای آمادگی حرفه‌ی معلمی دانشجو- معلمان باشد. در این بین یکی از مهم‌ترین و درعین حال موثرترین مدیریت‌ها، مدیریت آموزشی می‌باشد زیرا این نوع از مدیریت در فرآیند یاددهی- یادگیری افزایش بهره‌وری سازمان آموزش و پرورش و تحقق اهداف هر یک از دوره‌های تحصیلی می‌تواند تاثیر گذار باشد. لذا هدف از قرارگیری واحد کارورزی در واحدهای درسی دانشجویان دانشگاه فرهنگیان این است که دانشجو- معلمان با رفتن به مدارس با نحوه ارتباط برقرار کردن با کارکنان و دانش آموزان و انجام دادن تدریس در کلاس‌ها و با عمل گذاشتن فرآیندهای یاددهی- یادگیری بیشتر آشنا شوند تا اینکه نقاط قوت و ضعف خود را بشناسند و به تقویت کردن و یا تضعیف کردن این نقاط در خود بپردازند. بنابراین آخرین مرحله از مراحل کارورزی دانشجو- معلمان به این فرآیند اختصاص دارد که تحت عنوان کارورزی ۴، نام گذاری شده است و در این مرحله دانشجو- معلم با تنظیم کردن طرح درس برای تدریس خود با آمادگی قبلی در کلاس حاضر شده و به فرآیند تدریس مشغول می‌شود و درحین همین فرآیند یاددهی- یادگیری است که با نقاط قوت و ضعف خویش آشنا می‌شود و با یادداشت برداری آن‌ها سعی

می‌کند تا نقاط قوت خویش را تقویت و نقاط ضعف خود را از بین ببرد یا اینکه سعی کند در تدریس‌های آتی خود آن‌ها را بیشتر در جهت مثبت تقویت کند.

بخش دوم: بررسی و تبیین موضوع

تمرین معلمی به سلسله فعالیت‌های کاربردی و سازمان یافته‌ای اطلاق می‌شود که جریان آمادگی دانشجو - معلمان را از دوره‌ی آگاهی‌های نظری به مرحله‌ی اجرای فعالیت‌های علمی - کاربردی حرفه معلمی تسهیل و ممکن می‌سازد. دانشجو - معلمان ضمن گذر فعال و مراقبت شده از این مراحل، الصول باید بتوانند دانش‌های نظری و اندوخته‌ها نظری و اندوخته‌های آموزشی خود را با اطمینان و به شیوه‌ای ماهرانه در میدان عمل کلاس درس و آموزشگاه مورد استفاده قرار دهند. از زمان‌هایی که موضوع «تربیت معلم» برای تامین نیروی انسانی واجد صلاحیت مطرح شده‌است و موسسات و نهادهایی مسوولیت آن را به عهده گرفته اند، برنامه «تمرین معلمی» نیز با عناوین مشابه در آنها سازمان داشت است. بعضی از این عناوین که در اسناد، کتب و برنامه‌های تربیت معلم مترادف با «تمرین معلمی» به کار رفته است عبارتند از: تدریس عملی، آموزش عملی، تدریس، ورزش آموزگاری و دبیری، کارآموزی و کارورزی. اولین اقدام برای تربیت معلم در ایران در مدرسه دارالفنون به سال ۱۲۹۰ هجری شمسی صورت گرفت و درسی تحت عنوان «اصول تعلیم» در برنامه آن قرار گرفت و اولین برنامه‌ی تدریس عملی در دارالفنون اجرا گردید. تدریس عملی، عبارتست از «کاربرد عملی اصول و تئوریهای تعلیم و تربیت» در جریان آموزش به منظور کسب مهارت‌های عملی تدریس و اخذ کفایت و شایستگی معلمی. (۱ - جلیل، برنامه کارورزی یا تدریس عملی در مراکز تربیت معلم، دفتر همکاری حوزه و دانشگاه، ۱۳۶۶) در جزوه طرح آموزش عملی تدریس یا کارورزی که از سال ۱۲۹۰ ه.ش تاکنون در مراکز تربیت معلم تدریس می‌گردد آن را چنین توصیف می‌کند «کارورزی» تدابیری است که برای حصول اطمینان از

جریان آمادگی در دوره انتقال از نظر به عمل اتخاذ شده است. (آموزشنامه شماره ۴ و ۵ دانشگاه فرهنگیان)

برای پذیرش مسئولیت خطیر «معلمی» در معنای وسیع و نوین آن لازم است پس از کسب معارف، فضایل و علوم فنون مربوط به تعلیم و تربیت، تلاش برای کسب «مهارت و عمل» بدان آغاز گردد و درجات مهارت و توانایی تا حد کسب شایستگی و صلاحیت‌های معلمی ادامه داشته باشد. از آنجا که یادگیری کامل منوط به توسعه آموخته‌ها در سه حیطه شناختی، عاطفی و حرکتی است، دستیابی به سلسله مهارت‌های حرکتی وقتی ممکن می‌شود که میان آموخته‌های شناختی و عاطفی تعامل شود و این تعامل زمانی حاصل می‌شود که شرایط بروز رفتارهای مهارتی و حرکتی فراهم باشد. از این رو در راستای کسب شایستگی‌های معلمی پس از آموزش‌های نظری در دانشکده‌ها و مراکز تربیت معلم لازم است دانشجوی - معلمان برای توسعه مهارت‌های عملی به مدارس روانه شوند و طی یک سلسله برنامه مدون زیر نظر استاد راهنما و معلم راهنما در محیط واقعی مدرسه به تمرین و توسعه مهارت‌های حرفه‌ای معلمی بپردازند. بنابراین برنامه تمرین معلمی بر آن است که از این موقعیت استفاده کرده و قبل از هدایت کارآموزان در مدارس، با برنامه‌های منظم و حساب شده آنان را به مدارس و کلاس‌های درس بفرستد تا اوضاع و احوال مدارس را مورد مشاهده قرار دهند، شیوه‌ی برخورد و حل مسائل آموزشی و تربیتی توسط کارکنان مدرسه را از نزدیک مشاهده کنند. در این رهگذر خود نیز بطور مستقیم با مسائل کلاس درس و فعالیت‌های پرورشی درگیر شوند. حضور و شرکت فعال کارآموزان در مدارس به آنان فرصت خواهد داد تا با بخشی از مشکلات آینده خود و بطور مستقیم روبرو شده و برای حل آن مشکلات چاره اندیشی کنند. ضمن این آشنایی و برخورد مستقیم با مسائل و رخدادها سعی می‌شود که با کمک استادان و مدرسان و برخورداری از کمک فکری و تجربی معلمان و مربیان در مدرسه محل کارآموزی،

دانشجو- معلم معلومات و دانش نظری خود را به کار گرفته و شیوه‌های صحیح استفاده عملی از معلومات و دانسته‌های خود را فراگیرد. به طوری که در پایان یکسال تمرین معلمی بتواند به طور مستقل مسئولیت کنترل، هدایت و آموزش و پرورش یک کلاس را در حد قابل قبول به عهده گرفته و ایفای نقش واقعی خود یعنی معلمی یا مربیگری بپردازند (گروه تعلیم و تربیت، طرح آموزشی عملی (تدریس) کارورزی، دفتر تحقیقات و برنامه ریزی درسی، ۱۳۹۱). هدف نهایی از اجرای برنامه تمرین معلمی تقویت حس اعتماد به نفس، صلاحیت‌ها و توانایی‌های حرفه‌ای لازم در دانشجو- معلم به منظور قبول وظایف و مسئولیت آموزش و پرورش دانش آموزان در کلاس درس است.

بخش سوم: گزارش روایت‌های کارورزی ۴

بند اول: کنش پژوهی (بیانیه من)

یکی از ضرورت‌های انکار نشدنی در پیشرفت هر شخص وجود معلم و مدرس خوب است. آن چه در این نوشتار می‌آید آمیخته ای از تجربه و دیدگاه شخصی خود می‌باشد. گاهی می‌پنداریم که ما در امری مثل حالت ۱ رفتار می‌کنیم و ممکن است فکر کنیم که دیگران فکر می‌کنند که ما مثل حالت ۲ هستیم در حالی که ممکن است حقیقتاً ما مثل حالت ۳ باشیم. حال یک معلم هم ممکن است فکر کند که عملکردی شایسته داشته باشد در حالی که در خلوت دانش آموزان و دانشجویان دیدگاه دیگری رواج دارد. با این مقدمه ویژگی‌های یک استاد و معلم خوب را می‌نویسم. من محیا یار احمدی دانشجو- معلم رشته ی علوم اجتماعی در ترم ۱۷م، در ادامه توضیح می‌دهم که در فرآیند تدریس در چند جلسه کارورزی چگونه عملکردی داشته‌ام و به نقاط قوت و ضعف خود در این تدریس اشاره می‌کنم. در کارورزی ۴ کلاس‌های مدارس و دانشگاه به

دو صورت مجازی و حضوری برگزاری می شدند. شروع کلاس های حضوری مدارس از ۱۴۰۰م فروردین سال ۱۴۰۰ اعلام و شروع شد.

اولین جلسه ای که من به عنوان کارورز در کلاس حضور داشتم، قبل حضور در کلاس خود را برای تدریس درس ۱۳ام جامعه شناسی پایه دهم آماده کرده بودم. بدین صورت که کمتر استرسی داشته باشم و تسلطی بر درس داشته باشم. در کلاس درس صبح شنبه ساعت ۱۰ و ۳۰ دقیقه حاضر شدم و در خلاف تصور خود با دانش آموزانی بازیگوش مواجه شدم.

رفته رفته بعد از چند جلسه حضور و کسب تجربه توانایی کنترل کلاس را به عهده داشتم، اما مشکلاتی که از جلسه ی اول پیش رو بود، نحوه ی تدریس، نحوه ی آموزش درس مورد نظر، چگونگی کنترل کلاس و تسلط بر آن، شیوه ی ارتباط با دانش آموزان و معلمان و مدیر.

از نقطه ی قوت شروع می کنم، از جلسه ی اول، ارتباط با عوامل و کادر مدرسه را به خوبی شروع کردم و بر درس داده شده و کلاس تسلط داشتم، همچنین اضطراب تدریس نبود.

به مرور که به نقطه ای ضعف برسم، وضعیت بدین صورت بود که نحوه ی ارتباط با دانش آموزان آن طور که باید پیش نرفت و خود راضی نبودم، علاوه براین بعد از مواجه شدن با دانش آموزانی بازیگوش و پرسرو صدا به خوبی نتوانستم کنترل کلاس را برعهده بگیرم و فکر میکنم یکی از دلایل آن حضور معلم در کلاس و نداشتن اختیار کلاس به طور کامل بود.

ضعف دیگر در جلسه ی اول استفاده از روش تدریس سخنرانی بود، که این ضعف در جلسات بعد رفع شد اما می توان به طور کلی به یک ضعف اشاره کرد که آن همان نحوه اداره کردن کلاس به گونه ای که دانش آموزان خسته نشوند و لذت ببرند، استفاده نکردن از طرح درس خلاق، زیرا ما همچنان از طرح درس های درس محور استفاده می کنیم که امکان متنوع تر شدن

کلاس را به ما نمی‌دهد، و باید بتوانم بر این مسئله کار کنم، تا دانش آموزان میزان یادگیری‌شان از این درس بیشتر شود و در کلاس جامعه‌شناسی خسته نشوند.

• گزارش اول (موقعیت مکانی تدریس)

من محیا یاراحمدی دانشجوی ترم ۷ کارورزی ۴، در مدرسه دوره دوم متوسطه شاهد دخترانه، در ۱۴۰۱/۱/۲۰ در روز شنبه، بعد از حضوری شدن کلاس‌های مدارس اولین جلسه‌ای که در کلاس جامعه‌شناسی پایه دهم حاضر شدم، و باید درس سیزدهم (هویت فرهنگ ایرانی) را برای دانش آموزان تدریس می‌کردم.

دبیرستان شاهد دارای حیاطی بزرگ و سرسبز است، و دو ساختمان که یکی سالن ورزشی می‌باشد و دیگری ساختمان آموزشی.

ورودی ساختمان آموزشی که دو طبقه می‌باشد در طبقه همکف؛ نمازخانه، ۶ کلاس درسی و آموزش می‌باشد. من در ساعت ۱۰ و ۳۰ دقیقه برای تدریس در کلاسی در آخر سالن باید حاضر می‌شدم، کلاسی به نام نرگس ۴.

معلم راهنمای بنده در این کارورزی سرکار خانم سعیدیان و مدیر این دبیرستان سرکار خانم رضایی بودند. این مدرسه جزو مدارس خاص به حساب می‌آمد، دارای دانش آموزانی زرننگ که نمی‌توان گفت ولی اندکی تلاشگر بودند و دانش آموزان معدودی بودند، که به نسبت دیگر دانش آموزان تلاش بیشتری داشتند.

به دلیل طولانی مدت بودن آموزش مجازی، دانش آموزان بسیاری از درس فاصله گرفته و همچنین شیوه‌ی آموزش ضعیف شده از جو مدرسه و درس فاصله بگیرند و نتوانند به

صورت جدی به سمت درس بروند و تلاشی بسیار نشان دهند. آموزش مجازی سبب کم شدن انگیزه بسیاری از دانش آموزان شده است و تا دوباره روند ارتباط دانش آموزان با محیط مدرسه و معلمان و دروس پیش برود، زمان بسیاری می طلبد.

در این کلاسی که به عنوان کارورز حاضر شدم، دارای ۲۲ نفر دانش آموز و نیمکت‌های تک نفره، یک پرژکتور و پرده نمایش، و یک تابلو وایت برد بود.

موقعیتی که معلم در آن قرار داشت یک میز کوچک و صندلی و در کنار آن یک رخت آویز قرار داشت.

• گزارش دوم (اهداف و ایده های من)

در طی این چند دوره‌ی کارورزی شناخت نسبتاً خوبی از عملکرد عملی و علمی خودم در تدریس و خصوصیات و ویژگی‌های خودم کسب کردم فلذا: هدف من این است که نقاط قوت خودم را هرچه بیشتر قوت بخشم و نقاط ضعف عملکردی خویش را اصلاح کنم. بنده هدف دیگرم این است که معلمی باشم تا در تدریس رویکرد معلم و دانش آموز را تداعی کنم یعنی دانش آموزان را در بطن تدریس خودم جای دهم و بایستی معلمی باشم که از امکانات آموزش آگاهی دارد. از اسلاید تدریس با پاورپوینت و نحوه‌ی کار با کامپیوتر آشنا باشم.

امر دیگری که ایده‌ی من بر معلمی خودم است این می‌باشد که معلمی مهربان و در عین حال سخت کوش در امر تدریس و آموزش کلاسی خواهم بود، چون اهتمام خاصی بر امر تدریس و آموزش خواهم داشت.

دانش آموزان با واکنش معلم خویش رفتاری کنند اگر ببینند معلم‌شان در تدریس سستی می‌کند، آن‌ها هم پیشه‌ی سستی برای کار خود کوک خواهند کرد و در این صورت امر مقدس تدریس و یادگیری به بیراهه می‌رود و عاقبتی جز بد سرانجامی نخواهد داشت. لذا من با آگاهی از این مورد سعی خواهم کرد معلمی مهربان در عین حال سخت‌کوش در تدریس و آموزش باشم.

معلمی شغل مهمی است که ضرورت آن بر کسی پوشیده نمی‌باشد. این ضرورت از نظر مؤلفین، عمدتاً شکل‌دهی تجربیاتی است که منجر به تغییرات مطلوب رفتاری در دانش‌آموختگان می‌شود. بخاطر همین ضرورت، آشکار است که نقش معلم جنبه‌ی نهادی پیدا کرده و بسیاری از گروه‌های اجتماعی و افراد و دانشجویان و دانش‌آموختگان مختلف، انتظارات کلی مشخصی از آن‌چه که یک معلم هست و باید باشد دارند.

اما به نظر می‌رسد انتظارات کلی مورد نظر در عمل دچار مشکل می‌گردند؛ زیرا همه ما در طول حیات تحصیلی یا حرفه‌ای خود با معلمان و اساتیدی مواجه شده‌ایم که از آن‌ها با کلمات خوب یا بد یاد کرده‌ایم!

معلمان باید استانداردهایی برای موفقیت تعیین کنند و دانش‌آموزان را آگاه سازند که از همه آن‌ها انتظار می‌رود به این استانداردها دست یابند. این توصیه، دو موضوع بسیار با اهمیت را به یکدیگر پیوند می‌دهد:

یکی تعیین استانداردهای هدفمند، یعنی استانداردهای مهم، چالش برانگیز و قابل حصول و دیگری انتقال انتظارات معلم به دانش‌آموز، یعنی انتظار دستیابی آنان به این استانداردها، این توصیه از این رو اهمیت دارد که علاوه بر پیشنهاد دستیابی به بعضی استانداردها، پیشنهاداتی نیز برای اجتناب از استانداردهای دلخواه و ناپایدار (هوس برانگیز) دارد. همچنین توصیه می‌کند، از استانداردهایی

که برای دانش آموزان قابل حصول نیستند، دوری شود و از استانداردهایی که دانش آموزان بدون هیچ تلاشی می توانند به آنها دست یابند نیز پرهیز شود و سرانجام این که نباید انتظارات زیادی از دانش آموزان به خصوص گروه‌های کوچک تر دانش آموزی داشت.

بنده معلمی را انتخاب کردم چرا که پیامبر (ص) و امامان و اولیا (علیهم السلام) دین هم معلم هستند من معلمی را انتخاب کردم چرا که پدرم در نقش معلمی دلسوز مرا تربیت می کند. من معلم خواهم بود چرا که خوب می دانم فضیلتی خیلی والاتر و برتر است. این که علمی را به دیگری بیاموزی و فضیلت ارزشی بسیار بالاتری را دارا است.

من به این عبارت که « معلمی شغل نیست، معلمی عشق هست » اعتقاد قلبی و راسخ دارم در روزگاری که دم زدن از عشق و ایثار گویا نوعی شعار بی عمل هست بنده شعار معلمی ام را این گونه انتخاب می کنم من معلم خواهم بود به معنی واقعی کلمه، من تدریس خواهم کرد تدریس من پولی نخواهد بود، تدریس من تکلیف انسانی من خواهد بود.

من احترام را سرلوحه حرفه‌ی خویش قرار می دهم، هرگز نمیگذارم که معلم بودنم دلیل بر خودبزرگ بینی ام شود، رفتاری بد با دانش آموزانم نخواهم داشت چرا که خارج از کلاس و مدرسه من یک شهروند هستم اخلاق و وجدانم اجازه نمی دهد که به گونه‌ای رفتار کنم که دانش آموزانم در نقش شهروند برایم احترام قائل نباشند.

سعی می کنم که اطلاعات عمومی و آنچه که واقعیت حال جامعه خواهد بود را بر بطن تدریس وارد سازم همواره آرمان من این است که آیات قرآن و روایات و سیره‌ی معصومین علیهم السلام را در کارم ارائه دهم من درس را با زبان اسلام ارائه خواهم داد و همواره از اشعار شاعران، مفاخران برای جنبه‌های تربیتی و آموزشی دانش آموزانم استفاده خواهم کرد.

• گزارش سوم (فرآیند تدریس)

قبل از حضوری شدن کلاس ها ، در ابتدا فضای آموزشی به شکل مجازی و در فضای شاد است. معلم ابتدا وارد کلاس می شود با دانش آموزان احوال پرس می کند. سپس به شکل نظرسنجی حضور و غیاب را انجام می دهند. در ابتدا چندین سؤال از درس قبل برای دانش آموزان در کلاس می فرستد تا آنها حل کنند و اگر ایرادی دارند بپرسند. سپس مطالب درس جدید را در قالب ویس و یا جزوه تایپ شده در داخل گروه کلاسی می فرستند. روش تدریسی که ایشان دارند به شکل پرسش و پاسخ است یعنی سعی می کنند حین تدریس از دانش آموزان کمک بگیرند. به عنوان مثال، در مبحث گروه اسمی بعد از توضیح مبحث، مثال هایی فرستادند و به شکل پرسش و پاسخ با دانش آموزان انجام دادند. این توضیحی در رابطه با فضای مجازی قبل از حضوری شدن بود و اما اولین جلسه ی حضوری، ابتدا وارد کلاس شدم، با سلام و احوال پرس می و سپس معرفی خود، لیستی که قبل تر از معلم گرفته بودم بعد از معرفی خود بر اساس لیست، حضور و غیاب دانش آموزان را شروع کردم. جهت ارتباط بیشتر علت غیبت دانش آموزان دیگر را پرسیدم و سپس با سؤالاتی از دروس قبل درس را شروع کردم.

سؤالاتی قبیل هویت چیست؟ و هرآنچه که از درس گذشته در خاطر شما می باشد توضیح دهید. با این روند درس را شروع کرده و پیش بردیم، درس در رابطه با هویت فرهنگ ایرانی بود. ابتدا به توضیح بخش اول پرداختم و سپس از دانش آموزان درخواست کردم هر که متوجه درس شده یک بار خلاصه وار درس را توضیح دهد و هرکس که متوجه نشده است سوالی دارد بپرسد.

دانش آموزی خلاصه درس را توضیح داد و دیگر دانش آموزان اعلام کردند که مشکلی ندارند. در ادامه به توضیح بخش دیگر درس (تاثیر انقلاب اسلامی بر هویت فرهنگ ایرانی) پرداختم.

در آخر با تکرار اگر مشکلی در این درس دارید، بخواهید توضیح بدهم از دانش آموزان درخواست کردم هر چه سوال دارند بپرسند و اگر مشکلی نیست درس را به صورت خلاصه توضیح بدهند. در ادامه عکس هایی از کلاس در هنگام حضور و غیاب و توضیح خلاصه توسط دانش آموزان خواهم گذاشت.

حضور و غیاب

تدریس

توضیح خلاصه درس توسط دانش آموز

پنجمین همایش علمی - پژوهشی مطالعات علمی علوم انسانی در جهان اسلام (۱۴۰۱) موسسه قانون، بار، مرکز اخلاعات علمی - جهاد دانشگاهی - دانشگاه فرهنگیان آموزش و پرورش و ...

• گزارش چهارم (طرح درس اولیه)

بسمه تعالی

«طرح درس روزانه درس جامعه شناسی پایه دهم رشته علوم انسانی»

شماره طرح درس: 1 موضوع درس: هویت ایرانی 1 (هویت فرهنگ ایرانی) تاریخ اجرا: 1401/01/20 مدت اجرا: 20 دقیقه

مجری: محیابار احمدی کلاس: دهم انسانی تعداد فراگیران: 21 نام مدرسه: دبیرستان دخترانه شاهد (نوره دوم)

قبل از تدریس	سلام و احوال پرسی ، حضور و غیاب براساس لیست کلاسی
ارزشیابی آغازین	هویت چیست؟ هویت شما چیست؟ فرهنگ چیست؟فرهنگ ایران را چگونه میشناسید؟
اهداف بر اساس تلفیقی از هدف نویسی برنامه درسی ملی و طبقه بندی جندب لوم	
سطح هدف	اهداف و پیامدها
هدف کلی	آشنایی دانش آموزان با هویت فرهنگ ایرانی

اهداف مرحله ای		فراگیر پس از پایان درس باید بتواند؛ هویت فرهنگ ایرانی را از قبل از اسلام تا بعد از اسلام توضیح دهد. تأثیرات انقلاب اسلامی را بر هویت ایران بررسی کند و خلاصه مطلب را توضیح دهد. همچنین به سوالات مرتبط با هویت فرهنگ ایرانی به درستی پاسخ دهد.
فهمی های رفتاری آموزشی	شناختی	آشنایی با هویت فرهنگ ایرانی در دوران زرتشت و بعد از ظهور اسلام
	شناختی	شناخت هویت فرهنگی و تأثیرات انقلاب اسلامی بر آن
	عاطفی	ایجاد علاقه و عرق به فرهنگ و هویت ایرانی
	تجزیه و تحلیل	دانش آموز بتواند به خوبی تفاوت هویت فرهنگ ایرانی از قبل از اسلام تا بعد از اسلام را تحلیل کند
	تحلیل	پیامدهای انقلاب را بررسی کند
	دانش	جنگ های موثر بر هویت فرهنگ ایرانی را نام ببرد
رئوس مطالب		سوالات در متن درس ، هویت فرهنگ ایرانی؛قبل از اسلام ،بعد از اسلام، جنگ های موثر بر هویت فرهنگی، دیدگاه مستشرقان بر هویت فرهنگی، کتب اندیشمندان، تأثیر انقلاب اسلامی بر هویت ایرانی، هویت اسلامی و جهان غرب
مواد و رسانه های آموزشی		کتاب درسی ، استفاده از خود دانش آموزان

روش های تدریس	سخنرانی ، پرسش و پاسخ
ایجاد ارتباط اولیه	ارتباطی صمیمانه ، آشنایی با دانش آموزان از طریق حضور و غیاب آنها بر روی لیست

پیش بنی رفتار ورودی	آشنایی کامل با هویت خود و فرهنگ کشورشان ، آشنایی با تأثیرات انقلاب بر فرهنگ کشور
جمع بندی و ارزشیابی پایانی	توضیح خلاصه مطالب کلی درس در پایان
تعیین تکالیف و اقدامات بعدی	مطالعه درس جدید برای آمادگی در پرسش جلسه آینده و پیشخوان درس جدید، (درس 14)
منابع استفاده شده	کتاب درسی جامعه شناسی پایه دهم

• گزارش پنجم (فرآیند تدریس دوم)

در فرآیند دوم تدریس تغییرات و تجربیات بهتری رخ داد. در تدریس اول نقص‌های تدریس بسیار بود، زیرا که به روش سخنرانی بود و فقط به صورت نشسته انجام شد، بدون استفاده از تابلو و روش تدریس خلاق، که همه اینها نقص تدریس و طرح درس می‌باشد.

اما در تدریس دوم با کمک استاد مربوطه کارورزی تصمیم بر تغییراتی بر نحوه تدریس شد. از چند روز قبل از تدریس با یادگیری شیوه‌های نوین و تمرین‌های بسیار، برنامه‌ی تنظیم شده و طرح درسی متفاوت با قبلی تبیین شد. پاورپوینتی طراحی کرده در جهت یادگیری بیشتر دانش آموزان.

جلسه دومی که در کلاس حاضر شدم، از معلم درخواست کردم که کلاس را به صورت کامل همراه با اختیار نمره دادن به دانش آموزان در اختیار من قرار بدهند و موافقت کردند. در این جلسه هدف استفاده از شیوه‌های نوین و دانش آموز محور بود و تلاش بر کمتر صحبت کردن معلم و استفاده نکردن از روش سخنرانی بود.

در ابتدا وارد کلاس شده و سلام و احوالپرسی، سپس حضور و غیاب انجام شده و ۲۱ نفر در کلاس حاضر بودند. بعد از انجام فعالیت‌های آغازین به گروه‌بندی بچه‌ها در سه گروه هفت نفره پرداختم، گروه‌ها شماره گذاری شدند. ارزشیابی آغازین را شروع کردم و با نوشتن موضوع درس، سه گروه یک، دو و سه را به روی تابلو نوشتم و از گروه‌ها خواستم که هر سوالی را می‌پرسم در رابطه با آن مشورت کنند و سپس یک نفر به عنوان نماینده آن گروه به من پاسخ بدهد تا پاسخ‌های‌شان را بر روی تابلو زیر ستون هر گروه بنویسم.

روش نوین تدریس به صورت بارش مغزی، با نوشتن کلمه‌ی کلیدی درس از دانش آموزان می‌خواستم هرچه مربوط با این کلمات به خاطرشان می‌آید با کمک هم گروهی‌های خود بگویند.

سپس با استفاده از این کلمات و ویژگی هایی که خود دانش آموزان بکار می بردند به توضیح درس با همکاری خودشان پرداختم.

برای توضیح قسمت دوم درس با استفاده از پاورپوینت و پخش فیلم و همچنین کمک خود دانش آموزان به تدریس ادامه درس پرداختیم و دانش آموزان در ادامه خودشان درس را توضیح می دادند.

در آخر کلاس درخواست کردم هر گروه خلاصه ء درس را برای من در حد یک پاراگراف بنویسند و به من تحویل دهند.

در ادامه عکس هایی از خلاصه درس نوشته شده توسط سه گروه از دانش آموزان نمایش داده می شود.

روز ۳

Subject: _____

Day: _____ Month: _____ Year: _____

۱. حکومت در دین هان که ما خودمان را با آن معنوی سم این دین را

۲. نوع رایت ۱۰۰۰

۳. حکومت ایران قبل اسلام، فرهنگ عربی و زرتشتی با فرهنگ آریایی

۴. حکومت ایران بعد اسلام: فرهنگ دین الهی بوده عربان فارس در

۵. در دوره عباسی است که شیعیان بر ایران سرافراز شدند و بیشتر

۶. به طریقی که نمایان کارس در ایران دوم جهان اسلام تبدیل شد

۷. با حسن که - سراسر آموزش - راهی می توان - آید با این

۸. بر سر دین - جمله ماهر و نمایان -

روز ۴

Subject: _____

Year: _____ Month: _____ Date: _____

۱. حکومت آریایی و عربی و

۲. فرهنگ ایران: دین و سیاست و فرهنگ و زبان و تاریخی و فرهنگ و

۳. حکومت فرهنگ ایران: دین و سیاست و فرهنگ و زبان و تاریخی و فرهنگ و

۴. حکومت فرهنگ ایران: دین و سیاست و فرهنگ و زبان و تاریخی و فرهنگ و

۵. حکومت فرهنگ ایران: دین و سیاست و فرهنگ و زبان و تاریخی و فرهنگ و

۶. حکومت فرهنگ ایران: دین و سیاست و فرهنگ و زبان و تاریخی و فرهنگ و

۷. حکومت فرهنگ ایران: دین و سیاست و فرهنگ و زبان و تاریخی و فرهنگ و

۸. حکومت فرهنگ ایران: دین و سیاست و فرهنگ و زبان و تاریخی و فرهنگ و

روز ۵

Subject: _____

Day: _____ Month: _____ Year: _____

۱. حکومت آریایی و عربی و

۲. فرهنگ ایران: دین و سیاست و فرهنگ و زبان و تاریخی و فرهنگ و

۳. حکومت فرهنگ ایران: دین و سیاست و فرهنگ و زبان و تاریخی و فرهنگ و

۴. حکومت فرهنگ ایران: دین و سیاست و فرهنگ و زبان و تاریخی و فرهنگ و

۵. حکومت فرهنگ ایران: دین و سیاست و فرهنگ و زبان و تاریخی و فرهنگ و

۶. حکومت فرهنگ ایران: دین و سیاست و فرهنگ و زبان و تاریخی و فرهنگ و

۷. حکومت فرهنگ ایران: دین و سیاست و فرهنگ و زبان و تاریخی و فرهنگ و

۸. حکومت فرهنگ ایران: دین و سیاست و فرهنگ و زبان و تاریخی و فرهنگ و

بخش چهارم: طرح درس دوم

بسمه تعالی

«طرح درس روزانه درس جامعه شناسی پایه دهم رشته علوم انسانی»

شماره طرح درس: 1 موضوع درس: هویت ایرانی 1 (هویت فرهنگ ایرانی) تاریخ اجرا: 1401/02/10 مدت اجرا: 20 دقیقه

مجری: محبیاری احمدی کلاس: دهم انسانی تعداد فراگیران: 21 نام مدرسه: دبیرستان دخترانه شاهد (دوره دوم)

سلام و احوال پرسی ، حضور و غیاب براساس لیست کلاسی	قبل از تدریس
گروه بندی کردن، تقسیم بندی دانش آموزان به سه گروه 7 نفره ، شماره گذاری گروه ها، شروع تدریس با استفاده از بارش مغزی، استفاده از کلمات فرهنگ ، هویت ، هویت فرهنگ ایرانی	
ارزشیابی آغازین	با استفاده از پرسش از سه گروه بخواهم ؛ شما خود را چگونه معرفی میکنید؟ هویت شما چیست؟ هویت چیست؟ فرهنگ چیست؟ فرهنگ ایران را چگونه میشناسید؟
اهداف بر اساس تلفیقی از هدف نویسی برنامه درسی ملی و طبقه بندی جدید بلوم	
اهداف و پیامدها	سطح هدف

هدف کلی	آشنایی دانش آموزان با هویت فرهنگ ایرانی	
اهداف مرحله ای	فراگیر پس از پایان درس باید بتواند؛ هویت فرهنگ ایرانی را از قبل از اسلام تا بعد از اسلام توضیح دهد. تأثیرات انقلاب اسلامی را بر هویت ایران بررسی کند و خلاصه مطلب را توضیح دهد. همچنین به سوالات مرتبط با هویت فرهنگ ایرانی به درستی پاسخ دهد.	
فرآیند یادگیری	شناختی	آشنایی با هویت فرهنگ ایرانی در دوران زرتشت و بعد از ظهور اسلام
	شناختی	شناخت هویت فرهنگی و تأثیرات انقلاب اسلامی بر آن
	عاطفی	ایجاد علاقه و عرق به فرهنگ و هویت ایرانی
	تجزیه و تحلیل	دانش آموز بتواند به خوبی تفاوت هویت فرهنگ ایرانی از قبل از اسلام تا بعد از اسلام را تحلیل کند
	تحلیل	پیامدهای انقلاب را بررسی کند
	دانش	جنگ های موثر بر هویت فرهنگ ایرانی را نام ببرد
رئوس مطالب	سوالات در متن درس ، هویت فرهنگ ایرانی؛ قبل از اسلام ، بعد از اسلام، جنگ های موثر بر هویت فرهنگی، دیدگاه مستشرقان بر هویت فرهنگی، کتب اندیشمندان، تأثیر انقلاب اسلامی بر هویت ایرانی، هویت اسلامی و جهان غرب	
مواد و رسانه های آموزشی	کتاب درسی ، لیست دانش آموزان ، استفاده از خود دانش آموزان ، تابلو و مازیک ، کلمات کلیدی درس، پاورپوینت	

روش های تدریس	سخنرانی ، پرسش و پاسخ ، بارش مغزی و مشارکت گروهی
---------------	--

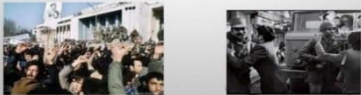
ایجاد ارتباط اولیه	ارتباطی صمیمانه ، آشنایی با دانش آموزان از طریق حضور و غیاب آنها بر روی لیست، استفاده از روشی برای تدریس برای شناخت بیشتر سطح توانایی دانش آموزان
پیش بندی رفتار ورودی	آشنایی کامل با هویت خود و فرهنگ کشورشان ، آشنایی با تاثیرات انقلاب بر فرهنگ کشور
جمع بندی و ارزشیابی پایانی	پس از پایان تدریس از دانش آموزان بخواهم با کمک همگروهی های خود درس را در قالب آنچه که متوجه شدند در یک پاراگراف در یک برگه بنویسند و با نوشتن شماره هر گروه سپس آنرا به من تحویل بدهند.
تعیین تکالیف و اقدامات بعدی	مطالعه درس جدید برای آمادگی در پرسش جلسه آینده و پیشخوان درس جدید، (درس 14)
منابع استفاده شده	کتاب درسی جامعه شناسی پایه دهم و مطالعه ی کتاب های میانی انسان شناسی اثر فکوهی و جامعه شناسی گیدنز

• گزارش ششم (گزارش تصویری جلسه دوم)

• پاورپوینت

انقلاب اسلامی ایران

انقلاب اسلامی ایران حاصل یک سده مقاومت اسلامی ایران در برابر هجوم سیاسی و اقتصادی غرب بود

جامعه ایرانی به رهبری امام خمینی و با استفاده از آموزه های قرآن و اهل بیت به هویت اسلامی خود بازگشت و به مدت 8 سال ایران در مقابل دشمن دفاع کرد و البته این مقاومت تا به امروز در هر جهتی ادامه دارد

رهبر انقلاب 8 ساله ی ایران

جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود که هویت مستقل و فعال است، به صورت قلب تپنده ی بیداری اسلام درآمد

تکلیف جلسه ی آینده

مسئله ی حجاب در کشورهای اروپایی و اسلامی را تحلیل کنید

بسم الله الرحمن الرحيم

درس سیزدهم

هویت ایرانی

هویت چیست ؟

هر فردی خودش را معمولاً با ویژگی هایی مانند قد - قیافه - پوشش - شغل - ثروت و به دیگران معرفی میکند.

گروه ها ، قوم ها ، ملت ها و حتی امت ها خودشان را با ویژگی هایی مانند سرزمین ، تاریخ ، جمعیت ، اقتصاد ، سیاست و ... می شناسند و به دیگران معرفی می کنند.

شما به عنوان یک ایرانی چه ویژگی هایی دارید؟

انقلاب ، اسلامی ، چه چیزی را به ما معرفی کرد؟

ایران اسلامی انقلاب

انقلاب از مهم ترین تحولات در هر جهان اجتماعی محسوب میشود یکی از مهم ترین بحث ها درباره ی انقلاب دستاورد ها و پیامدهای آن میباشد

پیامد ها ممکن است چند دسته باشند :

کوتاه مدت - میان مدت - بلندمدت

• گزارش هفتم (فرم های الف، ب و ج)

در تاریخ ۱۴۰۱/۳/۹، روز دوشنبه ۹ صبح در مدرسه حاضر شدم برای تحویل فرم های کارورزی که تایید حضور ما در آن مدرسه می باشد. در روز های قبل با خانم سعیدیان هماهنگ کرده بودیم که ایشان این فرم هارا برای من امضا کنند و گفتند در روز دوشنبه تشریف بیارید.

روز دوشنبه وقتی وارد مدرسه شدم، ابتدا به دفتر رفتم و با معاون ها سلام و احوالپرسی کردم، مدیر در آن لحظه حضور نداشتند، اندکی منتظر ماندم تا کلاس سرکار خانم سعیدیان تمام شود. بعد از زنگ پایان کلاس ایشان به دفتر آمدند و پس از سلام و احوالپرسی، فرم ها را تحویل گرفتند و مهر کردند، که در ادامه عکس فرم هارا خواهم گذاشت. آخرین حضور من در مدرسه در تاریخ ۳۱ اردیبهشت ماه بود قبل از شروع امتحانات پایانی و پایان کلاس ها، و در این روز با همکاری بچه ها به مرور کتاب پرداختیم و هر آنجایی که مطلب را به خوبی متوجه نشده بودند برای آنها توضیح دادم. و بعد از آن با دانش آموزان خداحافظی کردیم و از خانم سعیدیان و خانم

رضایی مدیر محترمه به دلیل اجازه حضور من در کلاس و مدرسه ایشان سپاسگزاری کردم. در آخر، این آخرین حضور من در این ترم در مدرسهء شاهد دوره دوم متوسطه بود.

کاربرگ شماره (۱): ارزیابی (ویژه مدیر مدرسه)

پروین/ مرکز آموزش عالی: موسسه قانون یار / نیمسال دوم/ سال تحصیلی: ۱۳۹۴-۹۵

مشخصات محل کارورزی: استان: کرمانشاه / شهر: شاهوکیلی / منطقه: نامیه آموزش - دوره دوم

مدرسه: شاهد / رشته: تربیتی / دوره: دوم / مقطع: کلیه / نام مدیر مدرسه: معلم

نام مدیر راهنما: معلم / نام خانوادگی: معلم / شماره تلفن مدرسه: ۰۹۱۶ ۳۶۸ ۷۹۸۵

موضوعات دانشجو: نام و نام خانوادگی: محمد باقر احمدی / رشته تحصیلی: علوم تربیتی / شماره دانشجو: ۰۹۱۶ ۳۶۸ ۷۹۸۵

گویه ها	امتیاز	متوسط	خوب	عالی
۱ نظم و انضباط	۱	☐	۱/۵ ☐	۲ ☒
۲ مسئولیت پذیری	۱	☐	۱/۵ ☐	۲ ☒
۳ رعایت مقررات	۱	☐	۱/۵ ☐	۲ ☒
۴ رعایت پوشش متعارف	۱	☐	۱/۵ ☐	۲ ☒
۵ مشارکت جویی و اخلاق اجتماعی	۱	☐	۱/۵ ☐	۲ ☒
جمع				

نتیجه ارزیابی: (۱۰ امتیاز) تا ۵ امتیاز □ متوسط / از ۵ تا ۷/۵ امتیاز □ خوب / از ۷/۵ تا ۱۰ امتیاز □ عالی

ارائه توصیه های برای کمک به توسعه حرفه ای دانشجو:

توجه: توصیه های این فرم باید از زمان کارورزی ارائه شود و نظری در مورد با امتیاز از علامت صریحاً توصیه برای کمک به توسعه حرفه ای دانشجو است

۱ ظرفیت ها و توانایی های شناسایی شده (با ذکر شواهد):

تسلط بر درس - کنترل کلاس - برقراری ارتباط - حضور در جمع - مدیریت

رعایت مقررات در کلاس - استفاده از تدریس نوین

۲ پیشنهادهایی برای توسعه حرفه ای کارورز:

تلاش و مطالعه بیشتر در زمینه تدریس و دانش

تاریخ:

۱۴۰۱/۳/۹

پنجمین همایش علمی پژوهشی مطالعات علمی علوم انسانی در جهان اسلام (۱۴۰۱) موسسه قانون یار، مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی - دانشگاه فرهنگیان، آموزش و پرورش و ...

[illegible]

در آخر؛

با تشکر از استاد گرانقدر سرکار خانم رضایی و معلم راهنما سرکار خانم سعیدیان و همچنین عوامل اجرایی دبیرستان شاهد. از خداوند متعال برای تمام ساعیان مسیر تعلیم و تربیت آرزوی سعادت و پیشرفت روزافزون را خواستارم.

منابع و مآخذ

۱. گروه تعلیم و تربیت، طرح آموزشی عملی (تدریس) کارورزی، دفتر تحقیقات و برنامه ریزی درسی، ۱۶۳۱.
۲. - جلیل، برنامه کارورزی یا تدریس عملی در مراکز تربیت معلم، دفتر همکاری حوزه و دانشگاه، ۱۳۶۶
۳. آموزشنامه شماره ۴ و ۵ دانشگاه فرهنگیان

توجه داشته باشید: جهت چاپ مقالات خود در نشریات علمی و همایش های معتبر با (خانم دکتر جعفری) ۰۹۱۹۶۷۴۸۶۲۵ تماس بگیرید. گواهی نامه پذیرش و چاپ مقاله، کمتر از ۷۲ ساعت صادر می گردد.

موسسه علمی و حقوقی قانون یار
برگزار می کند

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی کرمانشاه

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش

دانشگاه فرهنگیان

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش

جمهوری اسلامی ایران

صدور گواهی نامه معتبر
پذیرش و ارائه مقاله
(با نامبر بر چسبند و هولوگرام مخصوص)

پنجمین همایش علمی-پژوهشی
مطالعات علمی علوم انسانی در جهان اسلام

ارگان ها و سازمان های حامی معنوی برگزاری همایش (در استان کرمانشاه)
دانشگاه فرهنگیان - سازمان ارشاد اسلامی - آموزش و پرورش - بنیاد شهید، سازمان شهرداری و

www.Olomensani.ir www.Ghanonyar.ir

محورهای پذیرش مقالات

تمام گرایش های رشته فقه، حقوق و علوم قضایی علوم تربیتی، تکنولوژی آموزش و آموزش و پرورش
روانشناسی، علوم اجتماعی، علوم دینی و مذهبی علوم اقتصادی، بانکی و تمام گرایش های مدیریت

مکان و زمان برگزاری همایش مدیر علمی و مسئول همایش مدیر اجرایی همایش
کرمانشاه - ۱۴۰۱/۱۲/۱۱ دکتر بهنام اسدی دکتر شهباز رضایی

ایمیل رسمی همایش جهت دریافت مقالات پژوهشگران ارسال مقاله از طریق واتس آپ، ایتا، سروش، تلگرام، رویکا به شماره ۰۹۱۰۰۶۳۶۰۰۲
OLOMENSANI@YAHOO.COM

دیرخانه مرکزی موسسه قانون یار: تهران، میدان انقلاب، خیابان اردیبهشت، موسسه قانون یار ۵۲۶ - ۰۲۱۶۶۹۷۹۵۱۹
(در صورت طرح سوال درخصوص ارسال مقاله یا جذب در هیات علمی همایش با خانم دکتر قبادی تماس بگیرید ۰۹۱۹۶۷۴۸۶۲۵)

